

**ІНВЕ́СТОР У ПРОЦЕДУ́РІ
БАНКРУ́ТСТВА** (від англ. investor – вкладник) – суб'єкт госп. діяльності, який приймає рішення і надає госп. суду письмове зобов'язання про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування та несе відповідальність за невиконання своїх зобов'язань.

Нормат. основою статусу І. у п. б. є ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – Закон).

Існують різні точки зору щодо питання, хто є І. у п. б. В Законі надано 2 різних визначення поняття «інвестор»: це фіз. особи та/або юрид. особи, які бажають взяти участь у санації боржника і можуть подати розпоряднику майна заяву про участь у санації боржника та свої пропозиції щодо санації боржника (план санації тощо); особа, яка приймає рішення щодо внесення власних, позичених та залучених майнових і інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування та несе відповідальність за невиконання своїх зобов'язань. Тобто в першому випадку для визнання інвестором достатньо бажання взяти участь у санації та подання заяви та пропозицій, а у другому – наявні більш формалізовані елементи: «приймає рішення щодо внесення... цінностей... та несе відповідальність». Формулювання «фіз. особи та/або юрид. особи», «особа» нечітко визначає, чи можуть госп. об'єднання без створення юрид. особи, д-ва, органи місцевого самоврядування, держ. органи виконавчої влади у випадку прийняття ними відп. рішення вступити в процес як інвестор.

Хоча Закон у декількох статтях оперує цим терміном та навіть надає його визначення, проте, перераховуючи учасників у справі про банкрутство у ст. 1 Закону, вказаного учасника не було названо.

Інвестор може вступити у справу про банкрутство на 2-х етапах:

1) на стадії розпорядження майном: особа, яка бажає взяти участь у санації боржника, може подати розпоряднику майна заяву про участь у санації боржника та свої пропозиції щодо санації боржника (план санації тощо). Однак на етапі виявлення кредиторів та до утворення комітету кредиторів невідомо, чи буде взагалі визнано доцільним призначення процедури санації;

2) після повідомлення про введення процедури санації, в якому міститься інформація про строк подачі заявок інвесторами, який не може перевищувати 2-х місяців. Однак серед повноважень інвестора закріплено право клопотати про введення процедури санації, брати участь у розробці та обговоренні плану санації та навіть підписати план санації. Проте, якщо план санації затверджено одночасно з введенням процедури санації, а інвестор з'являється в процесі шляхом подання заявки протягом 2-х місяців після оприлюднення повідомлення про введення процедури санації, то участь інвестора в розробці такого плану санації видається неможливою.

Виключення обмежень щодо етапу (моменту) вступу інвестора в процес може вирішити вказані питання.

Статус інвестора суб'єкт отримує з моменту винесення суддею госп. суду ухвали про залучення його до справи як інвестора.

Процедури позбавлення інвестора процес. статусу не передбачено навіть у тих випадках, коли він не отримав зобов'язань у межах процедури банкрутства або був замінений в ході виконання таких зобов'язань на ін. особу.

Повноваження, надані інвестору Законом, можна умовно поділити на групи за стадією їх реалізації:

а) на будь-якій стадії провадження у справі про банкрутство: право знайомитися з матеріалами справи про банкрутство, бухгалтерськими, статистичними документами боржника;

б) на стадії розпорядження майном та під час процедури санації: брати участь в обговоренні плану санації;

в) під час процедури санації: брати участь у суд. засіданнях;

г) з моменту введення процедури санації і на можливих наступних стадіях провадження: оскаржувати суд. рішення, прийняті під час процедури санації;

д) після визнання боржника банкрутом у разі наявності плану санації та до початку продажу майна банкрута: клопотати перед госп. судом про введення процедури санації.

Для реалізації повноважень інвестор повинен отримати право брати участь у суд. засіданнях не тільки під час процедури санації, але й на наступних стадіях провадження про банкрутство, і при переглядах суд. актів, а також право оскаржувати суд. рішення, прийняті не тільки під час процедури санації, але й на ін. стадіях, у т. ч. на стадії розпорядження майном, оскільки на цій стадії найчастіше обговорюється план санації. Зараз не встановлено таких гарантій прав інвестора, як: першочергове повернення вкладених інвестором гро-

шових коштів відповідно до плану санації у разі звернення до госп. суду комітету кредиторів з клопотанням про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури або у випадку визнання інвестора неефективним та відсторонення від виконання плану санації за умови виконання зобов'язань, передбачених планом санації; право інвестора набувати права власності на майно боржника відповідно до зак-ва та плану санації; право клопотати перед госп. судом про продовження або скорочення строку санації; надання згоди на призначення керуючим санацією керівника боржника.

Одночасно в плані санації за участю інвесторів в обов'язковому порядку повинні бути передбачені умови участі інвесторів у повному або частковому задоволенні вимог кредиторів, у т. ч. шляхом переведення боргу (частини боргу) на інвестора, строк та черговість виплати інвестором боргу кредиторам та умови відповідальності інвестора за невиконання отриманих за планом санації зобов'язань.

Літ.: Хозяйственное право / под ред. В. К. Мамутова. К., 2002; Бобкова А. Г., Татькова З. Ф. Правове регулювання відносин у процедурі банкрутства. К., 2006; Смітюх А. В. Правові основи інвестиційної діяльності. К., 2013; Степанова Т. В. Інвестор в процедурі банкрутства // Правова держава, 2015, № 20.

Т. В. Степанова.